

OGROMNA TWIERDZA NA GÓRZE FORTECZNEJ ZABYTEK, KTÓRY TRZEBA ZOBACZYĆ

Twierdza Kłodzko jest jednym z najcenniejszych zabytków sztuki militarnej Dolnego Śląska

Sebastian Janiszewski
willkolak@wikingwillkolak.pl

Pomysł na weekend

Jednym z najciekawszych dolnośląskich zabytków sztuki militarnej jest bardzo dobrze zachowana Twierdza Kłodzko z przełomu XVII-XVIII wieku. Z lotu ptaka wyglądająca jak gwiazda, dominuje w panoramie miasta.

Instalacja obronna składa się z Twierdzy głównej, fortu pomocniczego, fragmentów muru miejskiego i obwarowań połowych. Poza Fortem Owcza Góra wszystko można zwiedzić na własną rękę lub z przewodnikiem.

Dla turystów udostępniono tarasy widokowe i główne budynki Twierdzy Kłodzko, a w nich historyczne wystawy, gdzie można poznać codzienne życie żołnierzy oraz zwiedzić podziemny labirynt chodników kontrminerskich. Leżące

na szlaku handlowym miasto w X wieku wzbogaciło się o gród obronny. Na początku XII wieku zdobył i spalił go czeski książę Sobiesław, ale szybko odbudował go w podobnym stylu. Dopiero na przełomie XIII i XIV wieku książę Henryk IV Probus przebudował gród na warowny zamek. Od tamtego czasu stał się siedzibą Piastów władających Ziemią Kłodzką. Już w drugiej połowie XVI wieku rozbudowano Twierdzę o zamek średni i niższy, co świadczyło o zwiększe-

niu znaczenia Kłodzka. Dalsze umocnienia Twierdzy prowadzono na przełomie XVI i XVII wieku, kiedy mury obronne zastąpiono kurtynami i bastionami.

Po zdobyciu miasta w 1742 roku przez Prusaków przystąpiono do rozbudowy instalacji obronnych. W tym celu rozebrano zamek, a na jego miejscu powstał donżon otoczony łańcuchem bastionów, redut i kleszczy. W trypoziomowych kazamatach urządzono

LEGENDY

OPOWIEŚCI ZWIĄZANE Z TWIERDZĄ KŁODZKO

Jedna z legend występuje w dwóch wersjach i mówi o pięknej i niezwykle silnej córce Kraka - Valesce. Nie przyjęła zaręczyn od dzielnego rycerza, który w akcie zemsty napadł na zamek i uwięził ją. W wyniku sądu udowodniono jej paranie się czarami i zamurowano żywcem w ścianach zamku. Inna wersja mówi, że Valeska miała układy z samym diabłem, który jej siłę połączył z długimi pięknymi włosami. Zbuntowani mieszkańcy napadli na zamek i we śnie ogolili jej głowę. Skradzione włosy sprowadziły na nich liczne nieszczęścia, a ciało Valeski zostało zamienione w posąg. O studni Tumskiej mówi się, że jej budowniczy, budował ją przez dziewięć lat, bo prznosił dziennie tyle kamieni, ile zmieścił w fartuchu.

lat później podjęto decyzję o jej rozbrojeniu. W połowie XIX wieku straciła znaczenie strategiczne i na mocy decyzji rządu przekształcono ją na magazyny i więzienie.

W jej murach więziono m.in. powstańców styczniowych i więźniów politycznych, a podczas II wojny światowej jeńców wojennych różnej narodowości. W 1944 roku uruchomiono w Twierdzy zakłady produkujące części do pocisków rakietowych V-1 i V-2 oraz aparaturę do łodzi podwodnych. Po 1958 roku w zabudowaniach Twierdzy uruchomiono wytwórnię tanich win, która funkcjonowała do 1995 roku. W tym czasie poddano adaptacji część zabudowań, w tym obniżono drogę wyjazdową oraz zabetonowano plac w miejscu dawnej fosy.

Pomieszczenia udostępnione do zwiedzania, to zaledwie 10% powierzchni obiektu. Do zwiedzania udostępniono część górną Twierdzy, którą można zwiedzać z przewodnikiem lub na własną rękę. Trasa dla zwiedzających rozpoczyna się od Dziedzińca Tumskiego, skąd przechodzi się do Bastionu Alarmowego. Dalej udostępnione są dwa tarasy widokowe na dachach bastionów, liczne pomieszczenia z wystawami historycznymi w tym lazaret, Bastion Wieżowy, donżon. Po zwiedzeniu górnych pomieszczeń przechodzi się do murów obronnych po północnej części. Tam można również obejrzeć zabytkowy czółg.

W drodze powrotnej na Dziedzińcu Tumskim przechodzimy koło wejść do labiryntu tuneli - chodników kontrminerskich.

©©

Przed wejściem do Wielkich Kleszczy

Sala mundurów żołnierzy pruskich

Tunel do bramy wyjazdowej z donżonu